

Virtutis Solidæ Præcipua Impedimenta, Subsidia, Et Incitamenta

Commentationibus Illustrata, Omnium Usui Aptatis. Quæ Servire Insuper
Poterunt Pro Argumento Concionum: Uti Et Considerationum Tempore
Exercitiorum; præsertim verò pro gemino sacræ collectionis triduo; prout
ex subjectis hunc in finem elenchis patet. [...] Partes Tres

Incitamenta

Bellecius, Aloysius

Ratisbonæ [u.a.], 1755

§.I. Vivunt beatè

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55553)

scutum, in omnibus denique procel-
lis anchora fuerat, portus & pharos;
sed insuper sectandæ probitatis peren-
ne calcar exstiterat, ac potens invita-
mentum. Hæc enim remissos anima-
bat, abjectos erigebat, deficientes su-
stentabat, & ad proficiendum identi-
dem acriter incendebat. Hoc igitur
stimulo ut & nos ad progrediendum
in via spiritûs incitemur, geminum,
qui inde sperandus est, fructum pau-
cis explanabo, nempe beatitatem vitæ,
& quietem mortis, qua tales à benigno
Numine prænumerata mercede etiam-
num vivi munerantur. Nam solum
animæ perfectionis studiosæ I. beatè
vivunt: II. placidè moriuntur.

§. I.

*Soli perfectionis studiosi beatè
vivunt.*

I. Ob cha-
rismata,
quæis gau-
dent.

I. **A** Deò sinistra nonnullorum ani-
mis de piorum vita opinio
insidet, ut nihil tristius illis, horridius
nihil, tetricumque magis depingi pos-
se

se videatur. Dum enim virtutem cogitant, formam sibi fingunt hirsutam, pallidam, rugosam, ciliciis undique cinctam, flagellis miserè cruentatam, jejuniis foedè emaciatam, perpetuò lacrymis gemitibusque indulgentem, pectusque saxis asperè tundentem; à qua omne gaudium, risus, solamen, voluptas & amœnitas omnis quàm longissimè absint, exulentque.

At verò cæcorum hoc de coloribus judicium esse ac fanaticum phantasiæ ludibrium, ex dicendis constabit, queis ostendam, pietati solidæ addictos, in hoc adhuc procelloso mundi æquore dies mirè tranquillos felicesque ducere, idque triplicem ob causam, 1. ob charismata, queis gaudent: 2. ob solatia, queis affluunt: 3. ob providentiam, qua singulariter proteguntur, foventur, reguntur: beante DEO prænunciis ejusmodi futurorum deliciis fideles sibi fervos, in hac adhuc miseriarum valle degentes; non secus ac olim Israëlitas, etiamnum in deserto errantes, *voluntaria*

H 5

mannæ

mannæ *pluvia* (a) inundavit; Christi-
stique discipulos in monte Thabor cœ-
lestibus laudibus faginavit.

Quod attinet ad superna, queis gau-
dent charismata, ea respondent quo-
tuor dotibus corporum gloriosorum,
quæ modo quodam morali animabus
perfectis anticipato munere à cœlo
communicantur; quæve quatuor quasi
portæ sunt, per quas illa conscientia
pax, quæ exuperat omnem sensum, (b)
in easdem triumphans ingreditur. Si-
cut enim obscuritas intellectûs, lan-
guor voluntatis, appetitionum rebel-
lio, hebes crassitudo memoriæ non
nisi terrestria recolentis, illi per Jere-
miam descripti *quatuor venti à quatuor
plagis sunt*, (c) qui tantas in mortali-
um animis procellas excitare, om-
nemque cordis serenitatem fugare con-
sueverunt; ita è contrario *claritas* in-
tellectûs in cognoscendis veritatibus
æternis: *agilitas* voluntatis in patran-
dis operibus bonis: *subtilitas* memo-
riæ

(a) Psal. 67. v. 10.

(b) Phil. 4. v. 7.

(c) Jerem. 49. v. 36.

riæ in formandis cœlestibus ideis, & quædam mentis (ut ajunt) *impassibilitas* ex assidua appetituum refrænatione orta; hæc, inquam, sunt illi quatuor fontes Paradisi, qui animi hortum irriguo tractu fœcundant; illudque beatæ quietis, ac quietæ beatitudinis regnum constituunt, quod qui intra se possident, omnes terræ Monarchas felicitate immensum antecellunt. His autem quatuor dotibus animas illorum, qui virtuti solidæ student, prærogativo omine in hac etiamnum vita excellere, haud difficulter ostenditur.

Nam primò talium intellectus per cœlestia, quibus identidem illustrantur, lumina tantam acquirit *claritatem*, ut inter tot erroneas, queis orbis obscuratur, de vera pietate opiniones, *quasi stella matutina in medio nebula* refulgeat, (d) verum à falso, bonum à malo critica luce minutim discernendo. Veritatem axiomatum Evangelii instar pellucidi solis intimè penetrent:

(d) Eccli. 30. v. 6.

netrant: octo beatitudines, quæ ab aliis magnæ calamitates creduntur, genuinæ ipsis beatitates sunt, omnium votis ambiendæ. Latentem in contemptu gloriam, reconditas in paupertate divitias, resultans ex adversis solatium (quæ mundanis repugnantes sibi mutuò chimæræ videntur) acutissima mentis acie perspiciunt. Nominis famam, corporis commoda, sensuum illecebras vanitatem vanitatum ac inane nihilum esse, ipsaque umbrâ quid minus, adeò clarè perspicuèque agnoscunt, ut satis mirari nequeant, Christianos reperiri, qui ista æstiment, sectentur, & ament. Verbò: ex numero illorum sunt, *quibus datum est nosse mysteria regni DEI.* (e) Quantæ autem tranquillitatis securigo viva horum cognitio sit, rerum inexpertis difficile captu est.

Porro ex hac intellectûs claritate unâ profluit mira voluntatis ad quodvis bonum *agilitas* & felix propensio omnem DEI nutum placitumque summa

---

(e) Matth. 13. v. 11.

ma cum promptitudine exequendi. Ejusmodi homines solisequia diceret, divini Solis ductum famulo flexu continuo adorantia. Similes eos esse illis angelis affirmares, qui succincti zonis, thronum Numinis circumstant, ad omnes ejus voluntates in momenta parati. (f) Onus, quod aliis grave, ipsis leve est. Jugum, quod aliis durum, ipsis suave videtur. Injuriarum spinas intrepida manu decerpunt: despectionis absynthium avido ore exhauriunt: projectos in se calumniarum lapides ut gemmas colligunt. Tres actus Theologicos virtutesque morales tanta facilitate eliciunt, frequentant, intendunt, ut eorum vita non nisi contexta ex iis aurea series sit, & connectens terræ coelum catena. Spontaneas corporis afflictationes, consue-
tas pietatis exercitationes, congruas statui functiones non asperata in rugas fronte, non animo reluctante, & quasi tristis mancipatus pertasi; sed alacres & vegeti obeunt, constantes & fervidi perficiunt, memores illius Apo-
stoli

(f) Psal. 102. v. 21.

stoli sententiæ: *hilarem datorem diligit DEUS.* (g) Quæ existimationi, proprio amori, & cuticulæ adversantur, tantùm abest, ut horreant, ut potius generosi presentent, serioque exoptent. In summa: tales (ut testatur Bernardus) *ad omnia via & vitæ hujus religiose exercitia non solum ambulant, sed currunt: imò potius volant, ut eis & vigilia breves, & cibi dulces, labores non solum tolerabiles, sed & acceptabiles videantur.* (h) O igitur mortales verè beatos! qui adeò prompti ad bonum, agilesque salebrosam virtutis semitam pervolatis! O quis emanantem inde beatitatem, quis portatilem hunc vestrum animi paradisum dignis coloribus adumbrabit?

Præterea hanc voluntatis agilitatem comitatur insignis quædam & spiritalis memoriæ *subtilitas*, qua præsentem sibi DEUM adesse, in cordis templo morari, omnia audire, & incueri ejusmodi animæ continuò recolunt.

(g) 2. Cor. 9. v. 7. (h) Serm. 3. de Ascensione Dnini.

qua illustrationibus divinis & impulsibus internis nunquam non vigiles attendunt, & conscientiae statum identidem acutè rimantur. Præcipuè autem mirè subtiles sunt in detegendis appetitibus pravis, in rememorandis deflendisque lapsibus præteritis, in perscrutandis eorundem principiis, in amovendis denique obstaculis, quæ morum emendationem & spiritûs profectum præ aliis impediunt, aggravant, ac remorantur; idque cum tanta dulcedine, ut interiorum, qua diffluunt, pacem proditores oculi vultusque amico fidere loquantur.

Istam subtilitatem ponè consequitur felix illa *impassibilitas* mentis, qua tales animæ *loricam fidei* indutæ, *scuto fidei* tectæ, *galea salutis* munitæ, & *gladio spiritûs* armatæ, (i) omnes mundi fallacias, stygis assultus, carnis illecebras victrici nisu cataphractæ retundunt; ita ut nullus illicitæ cupiditatis sensus, nullius vetitæ rei amor, vitiosa cupiditas nulla gravius animo vul-

---

(i) Ephes, 6. v. 14. & seq.

vulnus inferre queant. Quin imò ita plagis imperviæ redduntur, & usque adeò malis superiores evadunt, ut inter prospera & adversa sibi semper constant: ut nec adversis dejiciantur, nec prosperis efferantur; sed æquabili moderamine suis usque affectibus magnanimæ dominantur.

Rem ita se habere testatur Chrystomus, ita differens: *virius tam est invicta, tam nihil cedens hujus mundi varietatibus, ut super malitiæ retia volitans, quasi è quadam sublimi specula omnia humana despiciat, nihil, quod aliis molestum est, sentiens. Et sicut is, qui supra excelsam petram stat, fluctus videt, quos videt ad petram magno impetu disrumpi, ac protinus in spumam solvi, ita & virtuti vacans, in securo constitutus loco, nihil insuave fert à rebus turbulentis, sed tranquillus animo & quietus sedet.* (1) O igitur verè supparem Angelicæ impatibilitatem, quæ eò gloriosior, quò ob naturæ conditionem difficilior est.

At

---

(1) Hom. 1. in 2, Corinth, & hom. 23. in Genes

At nondum hęc sistit Solis æmula
 virtus; insuper teste eodem Sancto
 plane invictos facit suos, continuamque
 præbet voluptatem, ita ut ne quidem sen-
 tire eos sinat rerum istarum inæqualita-
 tem. Quemadmodum enim si exiguam
 scintillam in magnum pelagus injicias,
 eam protinus extinxeris; eodem modo mo-
 lestia omnis, quamlibet ingens, si in ani-
 mam bene sibi consciam inciderit, confe-
 stim perit, & evanescit. Exemplo no-
 bis sit B. Paulus, qui, cum videret quasi
 nivis cumulos tentationes quotidie in-
 gruentes, nihilominus non aliter, quam si
 in medio paradiso vixisset, ita gaudebat,
 gestiebátque. Hęc S. Archi - Præsul
 Constantinopolitanus. (m)

Ex quibus luculenter patet, homi-
 nes perfectionis constanter studiosos
 quatuor dotibus corporum glorioso-
 rum modo quodam morali in hoc ad-
 huc orbe anticipatò beari. Quantæ
 autem felicitatis origo, quamque so-
 lidæ pacis principium hæc charismata
 sint, non calamo exprimi, sed sola

Pars III.

I

experi-

(m) Idem ibidem.

experientia percipi potest. O igitur animas terque quaterque beatas, quibus in hac adhuc lacrymarum valle felices illæ conceduntur prerogativæ, quæis Sanctorum olim corpora per totam æternitatem dotata fulgebunt; cum eæ intellectûs *claritate* Archangelos, voluntatis *agilitate* Seraphinos, memoriæ *subtilitate* Cherubinos, mentis *impassibilitate* seu æquabili semper stabilitate ipsos etiam *Thronos* æmulentur. Quis ergo contradicat Chrysostomo dicenti, *tales in terrarum adhuc regione degentes, quasi jam in cælis vivere?* (n) Præcipuè si insuper perpendantur stupenda illa, quæis affluunt, solatia.

II. Horum duo genera numerantur, primò illorum, quæ solo animo concipiuntur; secundò eorum, quæ inde etiam in nostros sensus totumque corpus propagantur. Hæc ultima quàm magna subinde, quàmque intensa existant, argumento nobis sunt (ut plures alios silentio præteream) Sancti Antonius,

(n) Hom. 20, in Matth.

tonius, Ephrem, (o) Ignatius, gemini-
 que Francisci Seraphicus & Xaverius,
 qui tanto non rarò dulcedinis torren-
 te inundabantur, ut his ad satietatem
 gustandis, noctes iis nimiùm breves,
 præcordia nimis angusta, Solis cursus
 nimiùm præceps fuerit visus. Imò su-
 bin, tam copiosis voluptatibus ferendis
 jam impares, eisdem modum à coelo
 poni ardentè petierunt; sanèteque
 confessi sunt, omnes tolerantias, la-
 bores, & ærumnas in virtutis palæstra
 pluribus lustris exantlatas, unica ejus-
 modi guttula centuplici fœnore com-
 pensari; nec immeritò. nam hæ cœ-
 lestes deliciæ prænuncium quoddam
 divinæ illius mensæ nectar sunt, *cui*
comparata omnis aliunde jucunditas teste
Bernardo mæror est: omnis suavitas do-
lor est: omne dulce amarum est: omne
postremò, quodcunque delectare potest, mo-
lestum est. (p)

Et profectò si Archimedes tanto
 tamque singulari gaudio affecit inven-

I 2

ra

(o) S. Ephrem Tom. 3. serm. de vita reli-
 giosa. (p) Epist. 114.

ta subitò mechanica quædam demonstratio, ut illico è balneo avolans, instar delirantis citato gressu domum properârit, illud identidem summo clamore ingeminando: *reperi! reperi!* O qualis ergo quantaque voluptas ea erit, quæ ex contemplatione veritatis cujusdam æternæ in nostro corde pleno flumine redundabit? Quis explicare poterit teneros sensus gaudiaque limpidissima illius animæ, quæ Dilecto suo amoris vinculo intimè unita, cum Sulamitide exclamare potest: *inveni, inveni, quem diligit anima mea. tenui eum, nec dimittam.* (q) Ah! Philippos Nerios nos esse, Theresias, Stanislaos, Catharinas Senenses oporteret, ad has delectationes rite penetrandas; præcipuè cùm ipse Ecclesiasticus asseveret, *non esse oblectamentum super cordis gaudium.* (r)

Verùm cùm posterius hoc genus consolationum non omnibus etiam verè piis, nec semper communicetur; imò cùm periculi aliquid non raro ad-

---

(q) Cant. 3. v. 4. (r) Eccli. 30. v. 16.

admixtum habeant, hinc solatiorum primæ classis, quæ solam mentem afficiunt, quæve ab omnibus & semper percipi possunt, major habenda est ratio, curandumque, ut potius illorum spe ad sectandam sanctitatem impellamur. Duo autem præcipuè sunt fontes, ex quibus germana hæc solamina in mortalium corda uberiori vena profluere solent, nempe *gloria præstantia*, & *thesaurorum abundantia*. Quò copiosiora hæc fuerint & exceliora, eò solidiora quoque emanantia inde gaudia esse consueverunt; uti videre est in coelicolis, qui ideo beatissimi vivunt; quia summa *gloria*, summoque *thesauro* potiuntur.

Jam verò gemina hæc emolumenta in hac adhuc vita eminenti gradu possidere animam virtutis solidæ studiosam, in aprico est. Hæc enim (ut coelestia perhibent oracula) Christi soror & mater est, ejusdem amica & sponsa est. (s) hac autem cognatione

I 3

quid

(s) Qui fecerit voluntatem Patris mei, ipse meus frater, & soror, & mater est. Matth. 12. v. ult. Vos

quid eminentius est? Præterea *regnum
cælorum*, (t) *divitiæ salutis*, *DEUS
ipse thesaurus ejus est*; (u) ita ut etiam
illa cum Salomone affirmare possit:
*venerunt mihi omnia bona pariter cum
illa*, (nempe cum perfectione) & in-
numerabilis honestas per manus illius.
(x) hac autem rerum copia quid lo-
cupletius est? Certè omnis opulencia
Abigailis & Bersabeæ: omnis magni-
ficentia Estheris & Judithæ non nisi
umbra sunt, collata excellentiæ & opi-
bus talis animæ.

Non solùm ea participat inæstima-
bile illud margaritum amicitia divi-
næ, sed insuper propter arctissimum,
qui illam inter & Christum intercedit,
nexum contrahit quandam affinitatem,
& mysticam conjunctionem cum ip-
sa Sacrosancta Trinitate, & commu-
nem quandam ineffabilium bonorum
societatem. Quis ergo neget, solide
pro-

---

amici mei estis, si feceritis, quæ præcipio vobis. Joan.
15. v. 14. *Sponsabo te mihi.* Osee 2. v. 19. *Soror
mea sponsa.* Cant. 9. v. 10. (t) *Matth.* 3. v. 2.
(u) *Isa.* 33. v. 6. (x) *Sap.* 7. v. 11.

probos gloriæ præstantia, & thesauro-
rum abundantia plurimum excellere?
Quid igitur mirum, quòd ii quoque
*exultent lætitiâ inenarrabilî & glorifica-
ta?* (y) quòd naufragi innatent de-
liciarum oceano, & anticipatò jam
æmula illi pace fruantur, qua Cœli-
tes æternum gaudent? Nam quò quis
excellens est honore & divitiis au-
ctior, eò & felicior in hoc orbe cen-
setur; gloriosior autem nulla, nulla
ditior conditio in his terris reperitur,
ac illa talis animæ est; ut ex dictis
abunde patet. Ergo nemo pariter
terrificarum amplioribus affluit sola-
tiis, quàm genuinæ pietatis candida-
tus; adeoque & nemo eodem in hoc
adhuc orbe beatius vivit.

Nec mirum; nam in ejus pectore
geminæ illæ omnium turbationum sca-
turigines exsiccatæ arent: duo illi
omnis tranquillitatis hostes depressi ja-
cent, nempe voluntas propria, amor-
que proprius. quod biceps monstrum
interni omnis belli infaustam originem

I 4

esse

(y) 1. Petr. 1. v. 8.

esse multiplici experientia constat. Quid enim aliud est, quod tam turbidas in nobis tamque frequentes excitat tempestates, nisi quod subin aliquid fiat, quod commissum nollemus: aut aliquid intermittatur, quod factum vellemus? quod quippiam eveniat aut honori adversum aut cuticulæ ingratum? quod consilia nostra everti, desideria impediri, commoda tolli, conatus infringi, eludi que cernamus? hoc scilicet est, quod urit, mordet, pungit. hæc infelix illa querelarum Lerna, hic stygius ille puteus est; unde emergunt *in terram*, & *exeunt illæ locustæ* curarum, angorum, turbarum, & afflictionum, quarum *cruciatus sunt sicut cruciatus scorpionis, cum percutit hominem.* (z)

Jam autem cum anima virtuti dedita omnem suam voluntatem exuta, non respiret nisi divinam; cum propriæ existimationi sensuumque oblectationi sponte renunciaverit; cum nullius rei conditæ desiderium sit unicum
ejus

(z) Apoc. 9. v. 4. & 5.

ejus votum, suique dominium sit amplissimum ei imperium; à duplici hoc omnis perturbationis fonte quàm remotissima degit, & in ipso quietis palatio securissima vivit. Cùm enim nil in orbe sine Numinis nutu eveniat; illa autem nihil, quàm quod DEUS, velit; hinc ei quoque nil unquam contrà accidit, quàm optat. Hoc ipso quòd contemni cupiat, sui-que afflictionem amet; nec vilipensione turbatur, nec adversis affligitur. Et quia aut nihil desiderat, aut modicum præcisè: & etiam hoc tantùm modicè prensat, contrariis casibus mentis tranquillitate nunquam dejicitur. Quo fit, ut tam puro intus tamque constanti solamine gaudeat, ut nemo id capere nisi expertus possit. Quis ergo neget, solas animas virtutis solidæ studiosas in hac adhuc miseriarum valle ob solatia, queis affluunt, beatas omnino felicesque vivere?

Et quidni? cùm enim eæ (ut ait Augustinus) *in illo gaudeant, qui non*

potest perire : (aa) illi innitantur, qui non potest corruere : illi confidant, qui non potest fallere ; necessariò genuina voluptate perfunduntur, mira felicitate beantur, & instar Olympi omnes terrenas nubes toto vertice egressæ, constanter serenos numerant dies. Ut proin jure exclamet Bernardus : ô felix sanctæ conscientia jucunditas ! quid illâ in rebus ditius vel dulcius ? Quid in terra quietius atque securius ? (bb) Certè si est gaudium in mundo, hoc utique possidet puri cordis homo. (cc) Si reperire est beatitudinem in terra, hac profectò gaudet sanctitudinis appetens anima.

Et tamen (quis possibile id credat) & tamen invenire sit aliquos, qui sine ullo motu pioque sensu hæc legant ? qui ista considerent, quin per ea ad sectandum pietatis studium inflammantur ? quibus difficile accidat, *summitatem frondium avellere, ut auferant medullam cedri ? (dd) in palmam ascendere,*
ut

(aa) in Ps. 84. ante medium. (bb) Epist. 373.
(cc) l. 2. c. 4. de imit. Christ. (dd) Ezech. 17.
v. 4.

ut apprehendant fructus ejus? (ee) Ægypti ollas spernere, ut potiantur cœlesti manna? O Superi! credimus, quòd sanctitatis avida mens sit quasi jure convivium; (ff) & tamen malumus cum filio prodigo inter porcos famere, & siliquis pasci, quàm divinis hisce cupidis nos dignos reddere. O Domine! illumina tenebras nostras; (gg) immitte nobis nauseam mundanorum, ut tandem aliquando superna appetamus.

III. Accedit, quòd addictos prohibitati animos singularis Providentia Numinis speciatim foveat, tutetur, & regat; id quod tertium est atque præcipuum terrestris hujus, qua sanctimonix sectatores in hoc jam mundo triumphant, beatitatis fundamentum. Tales enim providis DEI brachiis inferti, instar pupillorum sub tutela fidi tutoris: veluti infantes in sinu sollicitæ matris: quasi hospites in navigio vigiliis nautæ tuti vivunt, securi quiescunt,

III.
Ob Providentiam,
qua singulariter
protegentur, foventur,
reguntur.

(ee) Cant. 7. v. 8. (ff) Prov. 15. v. 15.
(gg) Pl. 17. v. 29.

scunt, & portum salvi ingrediuntur. Certum enim est, illam Mentem æternam peculiari affectu invigilare commodis illorum, qui sedulo conatu acquirendæ perfectioni constantes incumbunt. Huic veritati probandæ unicum ex innumeris argumentum attulisse sufficiat.

Nam edicite, amabo, quid vilius quàm *passeres*, quorum *duo asse ve-neunt*? & tamen asseverante id Christo, nec *unus ex illis cadet super terram* sine nutu Divini Patris. (hh) Quid neglectius capillo, quod humi abjectum pedibus conculcatur? & tamen sacra testante Pagina, ab æterno *omnes numerati sunt*. (ii) Quid abjectius *lilio*, aut *agri fæno*, quod *hodie est*, & *cras in clibanum mittitur*? & tamen ea *DEUS sic vestit*, ut nec *Salomon in omni gloria sua coopertus sit*, sicut *unum ex istis*. (ll) Quid denique contemptius *corvis*, qui *non seminant*, neque *metunt*, quibus *non est cellarium neque*
hor-

(hh) Matth. 10. v. 29. (ii) ibid. v. 30.
(ll) Matth. 6. v. 29. & 30.

horreum? & tamen quotidie DEUS pascit illos. (mm) Si ergo (quæ Christi argumentatio est) si ergo Pater cælestis tanta sollicitudine tam vilibus animalculis & exsucco gramini providere dignatur, *quantò magis vos*, (nn) ô fideles animæ! tuebitur, diriget, ac fovebit? vos, inquam, *quas in charitate perpetua dilexit*: (oo) *in funiculis Adæ sibi adstrictas tenet*, (pp) & *in manibus suis descriptas circumfert*; (qq) secundùm illud Sapientis effatum: *justorum animæ in manu DEI sunt*. (rr)

Ita est ô Pater! (Salomonis verba sunt) *tua Providentia gubernat omnia*, (ss) & *cum magna reverentia disponis nos*; *subest enim tibi, cum volueris, posse*. (tt) *Tibi quidem cura est de omnibus*; (uu) sed præcipuè de illis, quibus perfectionis studium vicissim curæ est. Teste Augustino *curas equidem unumquemque nostrum tanquam solum*

(mm) Luc. 22. v. 24. (nn) Matth. 6. v. 30.
(oo) Jerem. 31. v. 3. (pp) Osee 11. v. 4.
(qq) Esa. 49. v. 16. (rr) Sap. 3. v. 1. (ss)
Sap. 14. v. 2. (tt) Sap. 12. v. 18. (uu)
Sap. 12. v. 13.

lum, & sic omnes tanquam singulos; (xx)
 sed tamen illis speciatim attendis, qui
 pariter virtuti singulariter intendunt.
 hos enim *in sinu tuo portas: (yy)* hos
quasi pupillam oculi custodis: (zz)
 hos per varios anfractus salvos dedu-
 cis, ab eis offensionum lapides amo-
 liendo, tentationum laqueos averten-
 do, stygios assultus retundendo, va-
 riosque eventus ita sapienter mode-
 rando, ut *diligentibus te omnia coope-
 rentur in bonum, (aaa)* ipsi non ra-
 rò lapsus.

Porro quantarum consolationum
 scaturigo, quàm beatæ quietis, quàm
 firmæ spei fundamentum ejusmodi
 Providentiæ viva fides & experimen-
 tum sit, difficile dictu est. Quid
 enim timeat, quærit Augustinus, *quid
 timeat homo in sinu DEI positus? (bbb)*
 quam re indigeat Numine plenus?
 quid aliud præterea desideret, qui
 cum Dilecto suo omnia possidet? Ah!

Do-

(xx) l. 3. confess. c. 11. (yy) Num. 11.
 v. 12. (zz) Deut. 32. v. 6. (aaa) Rom. 8.
 v. 28. (bbb) l. 2. confess. c. 11.

Dominus regit me, (cum Davide læta
 ejusmodi anima exclamat) *Dominus*
regit me. ergo nihil mihi deerit. (ccc)
Angelis suis mandavit de me, ut custo-
diant me; ut in manibus suis portent
me. ergo non offendam ad lapidem pedem
meum. (ddd) *Quin & super aspidem &*
basiliscum innoxius ambulabo: leonem &
draconem illasus calcabo. (eee) *Imò*
etiamsi mortiferum quid bibero, non mihi
nocebit. (fff)

Adhæc *Dominus illuminatio mea &*
salus mea; igitur quem timebo? Domi-
nus protector vitæ meæ; itaque à quo
trepidabo? (ggg) Ah! nihil mihi eve-
nire permittet, (Augustini oraculum est)
nisi quod mihi prosit, etiamsi nesciam;
 (hhh) *quia nemo tam pater ac ille, ut*
asseverat Tertullianus. (iii) Scit, quid
mihi melius congruat; cùm sit Sa-
pientissimus: illudque mihi dare etiam
potest; cùm sit potentissimus. ergo
 illud

(ccc) Ps. 22. v. 1.   (ddd) Ps. 90. v. 11.
 (eee) ibid. v. 12.   (fff) Marc. 16. v. 18.
 (ggg) Ps. 26. v. 1.   (hhh) Soliloq. c. 15.
 (iii) lib. de pœnit.

illud etiam certò dabit ; cùm mei
amantissimus sit. Igitur *conjeciam me*
in eum , non subtrahet se , ut cadam.

(III) *Omni sollicitudinem meam projici-*
ciam in eum , quoniam ipsi cura est de
me. (mmm) Nam *Dilectus meus mihi,*

& ego illi. (nnn) O fortem prospere-

ram ! ille mihi . . . . ego illi . . . . ille
mihi in deliciis : ego illi in amoribus ,

ille mihi salutis : ego illi curæ sum . er-

go votorum compos quid aliud pe-

tam ? omnium satur quid amplius
optem ? quid aliud superest , quàm ut

timoris expers , omnium secunda , in
pace in idipsum dormiam , & requiescam.

(ooo) Ita sentit dedita sanctitati mens
O profectò felicitatem stupendam ! O

providi Numinis favorem immen-

sum , qui perennis gaudii perpetuus
fons est.

Enimvero si mihi linguæ centum
forent ; si manus & calami centum
emananti inde beatitudini pro merito
extollendæ sufficiens haud forem ; ut

nec

(III) I. 2. conf. c. II. (mmm) I. Petr. 4.
v. 7. (nnn) Cant. 2. v. 16. (ooo) Pl. 4. v. 9.

nec excellentiæ animi, qua ejusmodi heroes adversos sibi casus despiciunt. Licet enim (id quod Jobo evenit) ventorum turbine *concuſſa quatuor angulis domus repente corruat*: licet ignis DEI cadat è cælo, & *tactas oves puerosque consumat*: licet hostiles turmæ invadant omnia, auferant, disperdantque; (ppp) quamvis denique fluctus maris naufragas hauriant opes, & *cataractæ cæli apertæ, ruptique fontes abyſſi* (qqq) cuncta inundent, evertantque; nihilominus impavidos tales ferient ruina: etiam inter procellas velut acus magnetica divinæ voluntatis cynosuram sequuntur: instar solisequii etiam nebulis tectum Justitiæ solem proni adorant. *Dominus dedit, Dominus abstulit: sicut Domino placuit, ita factum est: sit nomen Domini benedictum*, (rrr) consueta eis parcemia est. Probè enim norunt, hæc omnia ejus nutu fieri, qui *imperat ventis & mari*: (sss) *quæ ligat aquas in nubibus suis*, (ttt) *habens*

Pars III.

K

cla-

(ppp) Job. 1. v. 15. & seq. (qqq) Gen. 7. v. 11. (rrr) Job. 1. v. 21. (sss) Luc. 8. v. 25. (ttt) Job. 26. v. 3.

146 *Pars III. Cap. III. §. 1. Num. III.*
clavem abyssi. (uuu) Sciunt, de ejus clem-
mentis Providentiæ throno procedere ful-
gura & tonitrua, (xxx) & flammam ignis
devorantis. (yyy)

Quodsi epotandus eis morborum
calix porrigatur, hunc minimè nau-
seant, certi medicam Numinis manum
sibi eundem miscuisse. Si conjura-
tus contra eos confurgat tartarus, in-
fracti perstant; sciunt enim, quia *fide-*
lis DEUS faciet cum tentatione proven-
tum. (zzz) Unde fit, ut nullas tri-
stitiæ hyemes, nullos inconstantia
apriles vivant; sed placidum semper
decurrant ævum; cùm serenus eis
etiam inter nubila rideat Phœbus. Il-
la Jessiadis verba: *Dominus sollicitus est*
mei; (aaaa) illa Ignatii suspiria: *gu-*
berna, sicut scis & vis; nam scio, quod
amator sis, familiares eisdem tessera
sunt, queis velut clypeo muniti, om-
nes curarum aculeos procul arcent,
fugantque. Et hæc beata solidè pio-
rum

(uuu) Apoc. 12. v. 1.   (xxx) Apoc. 4. v. 1.
(yyy) Isa. 29. v. 6.   (zzz) 1. Cor. 10. v. 13.
(aaaa) Psal. 29. v. 18.

rum in hoc adhuc orbe conditio est. Sed nota: solidè piorum; soli enim perfectionis studiosi tanta beatitate in hac etiamnum vita fruuntur.

O igitur felicem illius animæ fortem! quæ, misso rebus creatis nuncio, se DEO ex asse consecrat, devovet-que. quæ nil sibi, quod Conditori non offerat, aut avara reservat, aut diffidens excipit. quæ propriæ voluntatis expers non nisi ex nutu divino vivit. Hæc enim Numini confisa nil quærit, vel optat præter gratiam: nil horret, aut fugit præter peccatum: nil timet, vel odit præter seipsam. Dilecto suo innixa nihil non audet: omnia sperat: imò cum Davide *in DEO suo etiam transgreditur murum.* (bbbb) superno ardore flagrans, in virtutis femita volat, & liberam cædiis auram spirans, paternæque Providentiæ sinui indormiens, inter Patris æterni brachia auream vivit pacem, cœlestis illius, quam in cœlis expectat, prænunciam. Nempe quia

K 2

illa

(bbbb) Psal. 17. v. 30.

illa se totam D E O , vicissim etiam DEUS se totam illi communicat. quo fit, ut ejusmodi homo in hoc adhuc mundo per omnem partem beatus vivat tum ob *charismata*, queis gaudet: tum ob *solatia*, queis affluit; tum denique ob *providentiam*, qua singulariter protegatur, fovetur, & regitur.

Ad hæc jam quis nobis sensus? his perceptis, quæ modò animum sententia subit? Enimvero aut nobis frons omnis perit, si vera hæc esse inficiamur: aut æs circa pectus rigit, si tanta beatitudo nullam in nobis sui orexin movet. Quid enim? an non in saxum obriguisse oportet, si nos tot tamque excellentia, quæ sanctimoniam asseclis etiamnum vivis promittuntur bona, tamen ad procurandam sanctitatem non animant? Ah! *pro re vana* (Kempenis lamentum est) *pro parva promissione die noctuque fatigari non timetur*; & interim *pro obtinenda probitate vix pes semel à terra levatur*. O Superi! *pro uno numismate interdum turpiter litigatur*; & *pro acquirenda illa felicitate,*

tate, quæ in hoc adhuc orbe pietati comes est, *vel ad modicum fatigari pigritatur.* (cccc)

Vah nos insensatos! cisternis dissipatis, nuci cassæ, Ægypti cepis stulta ingluvie inhiamus; & torrentes voluptatis, qui in hac quoque lacrimarum valle pias mentes inundant, amentes respuimus. Illa charismata negligimus, quæ beatorum corporum beatitudinem æmulantur: illa solatia contemnimus, quorum unica guttula omne mundi nectar immensum excedit: paternum singularis illius Providentiæ sinum fugimus, in quo qui recumbit, terrestri paradiso fruitur. An non ergo nobismet ipsis insensi sumus, qui lutum pro auro commutamus?

Equidem ô Domine! his gratiis caremus, quia non toti tui sumus. Tu nobis cœlestia subtrahis; quia nos tibi terrestria negamus. minùs liberalis es erga nos, quia nimis avari sumus

K 3

mus

(cccc) De imit. Christ. l. 3, c. 3.

mus erga te. Sed pudet, tam sordidè hæctenus tecum egisse: piget, perfectionem in postremis habuisse. Spes bonorum per virtutem solidam in hac adhuc vita acquirendorum potens deinceps illius sectandæ incitamentum erit. Tu ô JESU, qui nos cupis perfectos esse, *sicut Pater cælestis perfectus est*, (dddd) da, ut forti ausu tandem aliquando rumpamus vincula, quæ nos terræ alligatos, à prævio hoc cælo arcent: & vitiis mancipatos à probitatis semita abstrahunt. Da, ut asserti in libertatem filiorum DEI, anticipato sanctitudinis præmio in hoc jam mundo beatè vivamus.

§. II.

*Soli perfectionis studiosi placidè
moriuntur.*

I. I. QUàm placidus probi hominis
Ob requi- sit obitus, inde patet, quòd
em à labo- is in sacris Paginis somnus appelletur.
ribus præ- *Sì dormieris*, (ait Salomon, talem allo-
teritis. quens

(dddd) Matth. 5. v. 48.